

ACTIVITATS EDUCATIVES

EL MEU ALTRE JO!

Proposta de TALLER

CA L'ARENAS CENTRE D'ART DEL MUSEU DE
MATARÓ

Desembre 2016

Maite Chicano

Execució: Àgora Maresme, UTE

Coordinació: Ca l'Arenas Centre d'Art del Museu de Mataró

PROPOSTA DE TALLER
EL MEU ALTRE JO! (EP Mitjà) CA L'ARENAS
DESEMBRE 2016

FITXA (per a educacio.mataro.cat):

ACTIVITAT: Visita taller: El meu altre jo!

ÀMBITS: Història i patrimoni cultural. Art. Educació en les arts. Arts visuals i plàstiques.

ÀREES: Visual i plàstica. Història.

DESTINATARIS: Cicle mitjà d'educació primària

OBJECTIUS:

- Observar l'exposició permanent i la temporal, si s'escau, i reflexionar sobre els conceptes de Realisme, Surrealisme i una pinzellada dels Logicofobistes.
- Conèixer la figura de l'artista Jaume Sans, la seva vida i obra.
- Posar accent a les obres irrealment i il·lògiques fetes a partir d'objectes reals, ja siguin escultures, pintures o bé fotografies d'aquestes. En aquest cas, ens fixarem en les realitzades abans de la guerra civil.
- Relacionar el món dels somnis i dels disbarats amb el Surrealisme i els Logicofobistes.
- Reforçar els conceptes de surrealisme, realitat, irrealitat i il·lògic gràcies a un joc d'observació i reflexió.
- Desenvolupar la imaginació convertint-nos en artistes surrealistes i Logicofobistes com Jaume Sans. Els alumnes són convidats a realitzar una careta, fruit de la unió de diferents objectes reals i de la imaginació, que cobreixi el seu rostre i en generi un de nou, un rostre surrealista.
- Representar els conceptes treballats mitjançant les possibilitats simbòliques que ofereixen diferents formes d'expressió.

DESCRIPCIÓ:

L'activitat s'inicia en el primer pis de Ca l'Arenas realitzant una breu visita a l'exposició permanent "Jaume Sans 1914-1987. La seducció de les avantguardes" i a l'exposició temporal, si s'escau, de la planta baixa. Observarem, explicarem i reflexionarem sobre els conceptes de Realisme, Surrealisme i una pinzellada dels Logicofobistes. Coneixerem la figura de l'artista Jaume Sans, la seva vida i obra. Posarem accent a les obres irrealment i il·lògiques fetes a partir d'objectes reals, ja siguin escultures, pintures o bé fotografies. En aquest cas, ens fixarem en les realitzades abans de la guerra civil. Relacionarem el món dels somnis i dels disbarats amb el Surrealisme i els Logicofobistes. Tot seguit, baixarem a l'espai sala taller on reforçarem els conceptes de Surrealisme, realitat, irrealitat i il·lògic gràcies a un joc d'observació i de reflexió. Finalment, demanarem als alumnes que es converteixin en artistes Surrealistes i Logicofobistes com Jaume Sans. Els alumnes són convidats a realitzar una careta, fruit de la unió de diferents objectes reals i de la imaginació, que cobreixi el seu rostre i en generi un de nou, un rostre surrealista. Cada nen s'endurà a l'escola la seva careta, el seu altre jo!

DADES DE REALITZACIÓ

Dia:	de dilluns a divendres
Hora:	Concertació prèvia
Durada:	1h30min
Lloc:	Ca l'Arenas centre d'art del Museu de Mataró. Carrer Argentona nº 64
Preu:	3 euros alumne
Grup:	25 alumnes

RESERVA I INSCRIPCIÓ: Serveis Educatius Cultura
C. d'Argentona, 64
Tel. 93.741.29.30 (de 9 a 14 h)
A/e educacultura@aimataro.cat

OBSERVACIONS:

LLISTA DE MATERIALS NECESSARIS / PREPARACIÓ DE L'ESPAI EDUCATIU:

Material:

Capsa d'objectes reals i lògics anomenada "Capsa real"
Capsa d'objectes irrealment i lògics anomenada "Capsa dels disbarats"
Capses amb objectes reals i lògics per a treball plàstic
Imatges per a projectar
Ceres de colors
Cartolines
Retoladors de colors
Llapis
Gomes
Tisores
Llanes
Papers de xarol de diferents colors
Papers de seda de diferents colors
Bossa per a endur-se les treballs dels alumnes
Exemple de careta per a la mostra a l'alumnat

ESPAI EDUCATIU

A la sala taller hi ha quatre taules amb capacitat per a sis criatures. En el cas que el nombre d'alumnes superi els vint-i-quatre, es pot afegir un alumne per taula. A la taula suplementària hi ha el material que es necessita, preparat i el material bàsic.

Deixar els abrics, jerseis, motxilles un cop es baixa a la sala taller sobre les cadires situades tocant una de les parets de l'espai.

Materials que hem de preparar a l'espai educatiu per taula: dues safates de ceres de colors, dues safates de retoladors de colors, una safata de llapis i gomes, safata de tisores, cartolines, llanes, papers de xarol de diferents colors, papers de seda de diferents colors i les capses amb objectes reals i lògics per al treball plàstic.

Materials que hem de deixar preparats en l'espai educatiu: la capsa d'objectes reals i lògics, la capsa d'objectes irrealment i lògics, la bossa per a endur-se els treballs dels alumnes, les imatges per a projectar i la mostra d'exemple de careta.

TEMPORITZACIÓ I ORDRE DE LA VISITA

PARADA 1: A l'entrada del Museu i primer pis. Benvinguda i presentació del guia i de l'activitat. (5min)

PARADA 2: Primer pis exposició permanent "Jaume Sans 1914-1987. La seducció de les avantguardes" i la temporal, si s'escau. Reflexionar sobre els conceptes de Realisme, Surrealisme i una pinzellada dels Logicofobistes. Coneixerem la figura de l'artista Jaume Sans, la seva vida i obra. Posarem accent a les obres irrealistes i il·lògiques fetes a partir d'objectes reals, ja siguin escultures, pintures o bé fotografies. En aquest cas, ens fixarem més en les realitzades abans de la guerra civil. Relacionarem el món dels somnis i dels disbarats amb el Surrealisme i els Logicofobistes. (35min)

PARADA 3: Estona de joc. Reforçarem els conceptes de realisme, surrealisme, realitat, irrealitat, lògic i il·lògic gràcies a un joc d'observació i de reflexió. (10min)

PARADA 4: Observació del retrat de Jaume Sans subjectant una escultura seva. (5min)

PARADA 5: Explicació i realització del taller, els alumnes es convertiran en artistes Surrealistes i Logicofobistes com Jaume Sans. Els alumnes són convidats a realitzar una careta, fruit de la unió de diferents objectes reals i de la imaginació, que cobreixi el seu rostre i en generi un de nou, un rostre surrealista. (30min)

PARADA 6: Conclusió de l'activitat, recapitulació i comiat. Moment d'observació en grup de les diferents caires. (5min)

VISITA TALLER: EL MEU ALTRE JO! (1h 30min)

PARADA 1: A l'entrada de Ca l'Arenas i primer pis. Benvinguda i presentació del guia i de l'activitat. (5min)

L'educador/a rebrà al grup a l'entrada de Ca l'Arenas. Tot seguit, pujarem al primer pis. Deixarem les motxilles i jaquetes en un espai on no molestin com el passadís on estan els banys ben recolzades i col·locades a la paret. Després, entrarem dins la sala expositiva i situant-se en el primer espai d'aquesta seurem a terra en forma de rotllana. Allà, l'educador/a es presentarà al grup, presentarà també l'espai i el taller. Exemple: *Bon dia i benvinguts a Ca l'Arenas, em dic... i sóc la persona que realitzarà amb vosaltres el taller anomenat...*

PARADA 2: Primer pis exposició permanent "Jaume Sans 1914-1987. La seducció de les avantguardes" i la temporal, si s'escau. Reflexionar sobre els conceptes de Realisme, Surrealisme i una pinzellada dels Logicofobistes. Coneixerem la figura de l'artista Jaume Sans, la seva vida i obra. Posarem accent a les obres irrealment i il·lògiques fetes a partir d'objectes reals, ja siguin escultures, pintures o bé fotografies. En aquest cas, ens fixarem més en les realitzades abans de la guerra civil. Relacionarem el món dels somnis i dels disbarats amb el Surrealisme i els Logicofobistes. (35min)

(Presentació-vinil entrada)

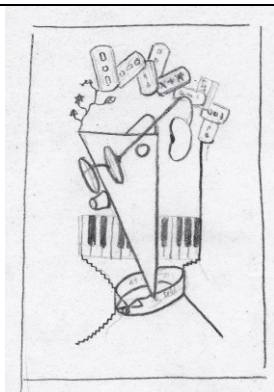
On estem? A Ca l'Arenas. Si observem l'espai, que hi veiem? Una sala de parets blanques plenes de quadres, de cartells, d'objectes... Ca l'Arenas no és com casa nostra és un centre d'art que forma part del Museu de Mataró on s'hi exposen i s'hi poden veure tot d'obres d'artistes ja siguin escultures, pintures com fotografies... Ara mateix tenim una exposició anomenada "Jaume Sans 1914-1987. La seducció de les avantguardes" que ens parla d'un home, d'un artista, de la seva vida i persona i de les obres d'art que va realitzar. Tot seguit us explicarem la història d'aquest home, d'aquest artista i veurem les seves obres...

Jaume Sans va néixer a Sitges uns 100 anys enrere. Ell va viure a diferents llocs, a Cuba fins els onze anys amb la seva família, després a Barcelona, a l'Escala i, finalment, a Cabrera de Mar, on va viure-hi els últims 30 anys de la seva vida; ja de gran. Sabeu on és Cabrera de Mar? Ben a prop de Mataró! En aquesta visita guiada a l'exposició descobrirem un artista molt interessant fascinat per allò modern. Una persona molt inquieta, desperta i amb molt talent. Artista, escultor, pintor, però també dissenyador d'objectes i mobles, arquitecte i interiorista, dissenyava els interiors dels edificis. Encara que d'aquestes últimes ocupacions, dissenyador d'objectes i mobles, arquitecte i interiorista, ell no va buscar mai guanyar-se la vida. Tan és així que regalava les seves idees, i mira que n'eren de bones, als amics o familiars.

(Àmbit més acadèmic)

Jaume Sans, va **estudiar a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona**. Allà va aprendre moltes coses. Va tenir un professor, que alhora era també artista anomenat **Àngel Ferrant** que el va influir molt i amb el qual va mantenir una llarga amistat. Observarem algunes de les seves obres i documents d'aquesta època.

En aquest apartat hi podem veure obres d'aprenentatge i fotografies d'obres desaparegudes que va realitzar a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona quan estudiava. Obres que s'allunyen de la realitat i que tenen molta part d'imaginació. Com per exemple:

Retrat (o autoretrat) Dadà 14 fet l'any 1929.

Quan fa aquesta obra tenia 15 anys. Es dibuixa a si mateix, el seu rostre. Es un autoretrat.

El podem comparar amb l'obra o la fotografia de l'artista que hi ha properes a aquest espai.

S'assemblen els retrats? No...

Un és un rostre real i l'altre un d'imaginari. Quin és quin?

Assenyalant l'autoretrat imaginari preguntarem si existeixen rostres i persones així? No...

L'artista Jaume Sans es dibuixa tal i com és en realitat com si estiguéssim veient una fotografia? No...

Hem de pensar que aquesta obra és de l'època d'estudiant, ell era molt jove. En aquells anys la gran majoria d'artistes i joves estudiants d'art pintaven un estil **Realista**, tot tal i com és en la realitat, com si d'una fotografia es tractés. Jaume Sans ja començava a diferenciar-se des de ben petit pintant i dibuixant diferent a la realitat tal i com podem apreciar.

Doncs, podem dir que és una obra d'art **Realista**? No...

En aquesta obra, observem que ell fuig de la realitat, utilitza la imaginació. Juga amb la barreja d'elements i d'objectes reals que es poden identificar, però els situa i els hi dona una funció diferent a la real. Com si les seves obres fossin somnis o un joc dels disbarats ja que no és un autoretrat real.

M'ajudeu a descriure els elements i l'obra? Que hi veiem?

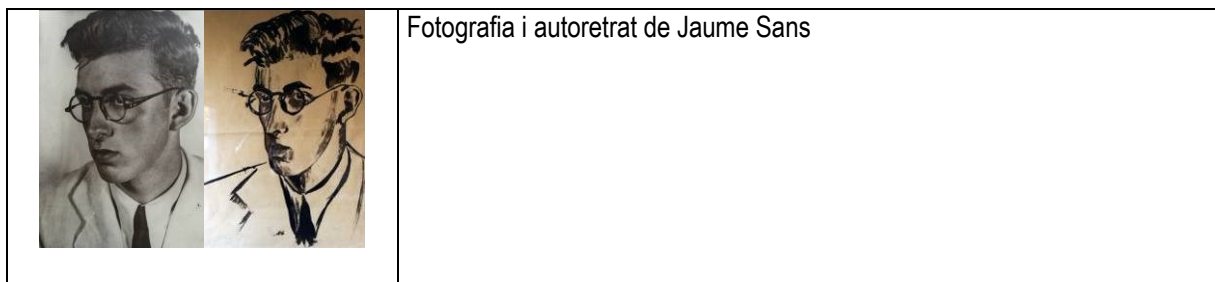
Exemple: el teclat de piano situat a l'alçada de la boca, les ulleres estan a l'alçada dels ulls sobre un triangle que fa de rostre, les fulles d'afaitar que fan de cabell, la branca que li neix del front...

Quines sensacions us provoquen? Per exemple, les fulles d'afaitar que fan de cabell, com seria pentinar un cabell així? Us dona una sensació de suavitat, de finor? Una sensació agradable al tacte? La boca i les dents representades en un teclat de piano que us expressen? Les dents són del mateix color i duresa que les tecles? Es mouen com aquestes?...

Ell pintava un estil que s'anomena **Surrealisme**, aquest autoretrat n'és un bon exemple. Que és **Surrealisme**?

És una manera de pintar no les coses tal i com són sinó com les imaginem a dins nostre, el què moltes vegades ni pensem amb la raó, el què està en el nostre subconscient, com per exemple en el món dels somnis, un món ple de disbarats. Per aquest motiu, el dibuix, pintura o escultura no té res a veure amb la realitat. I com en el món dels somnis o dels disbarats poden passar coses totalment il·lògiques com que un elefant voli, o tinguem tres braços, poden existir objectes o formes irreal... Moltes vegades aquestes representacions il·lògiques volen expressar coses que passen o sentim i no sabem ben bé com expressar-les. Doncs els artistes surrealistes pinten així, sense preocupar-se per si queda bonic o no. Els hi agrada jugar amb els somnis i la realitat i barreja'ls.

Tota aquesta part ha de ser molt participativa, utilitzant les preguntes i respostes com a eines per al coneixement i reflexió. Demanar als alumnes si volen explicar algun dels seus somnis i les sensacions que aquests els hi provoquen per tal de reforçar la irrealitat d'aquests, però alhora la realitat també.

(Grup ADLAN i l'exposició Tres escultors que presenta ADLAN)

Uns anys més tard de l'època d'estudis, **Àngel Ferran**, professor de Jaume Sans a l'**Escola d'Arts i Oficis de Barcelona**, el va apropar a un grup d'artistes que s'anomenava **ADLAN** que significa **Amics de l'Art Nou**, fixeu-vos en les inicials d'aquestes paraules ja que son les que donen nom al grup.

Utilitzar algun dels elements de l'exposició on aparegui el nom del grup per al reforçament visual. Preguntar als alumnes sobre quines son les inicials de les paraules Amics de l'Art Nou, fer-ho com una mena de joc.

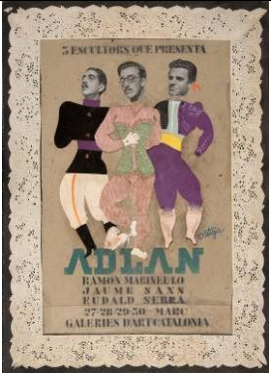
ADLAN eren un grup d'artistes amics entre ells que defensaven l'art més modern. Aquest grup organitzava concerts, trobades per a veure pel·lícules, conferències, lectures de poemes, exposicions d'artistes... Per què era important reunir-se en grups com per exemple ADLAN o d'altres que n'hi havia en aquesta època? Per què era important també el que feien en aquests? Doncs, en gran part perquè no hi havia gaire més llocs a on compartir experiències i coneixements. Avui en dia que fem nosaltres quan volem saber quelcom? Accedim al mòbil o a l'ordinador. Abans no hi havia res de tot això i el simple fet de què en un grup d'amics es trobessin per fer i compartir coses ja era molt. És important valorar aquest fet, que una cosa tan mínima com que un d'ells havia aconseguit una revista estrangera i se la passaven entre ells per a estar informats del que passava pel món ja era molt transcendent. Això és extrapolable als concerts o audicions que feien, els discos començaven a circular i eren un material preuat que volien compartir; avui en dia la música ja no es ven en discos i en un sol click podem descarregar-la o bé escoltar-la per Internet.

Aquest grup d'artistes varen ser molt actius i importants dins del món de l'art modern i sobretot dins del Surrealisme a Catalunya gràcies a dues exposicions que amb el pas del temps s'han revelat com a molt importants: "Tres escultors que presenta ADLAN" i "Grup Logicofobista". Artistes que els hi encantava jugar amb les paraules i les imatges entre ells i crear obres d'art col·lectives, obres que a vegades no tenien ni sentit ni lògica. D'aquí ve el nom de l'exposició "Grup Logicofobista", tenien fòbia a la lògica.

(Tres escultors que presenta ADLAN)

L'exposició aplegava l'obra de Ramon Marinel·lo, Eudald Serra i Jaume Sans **tres artistes joves que havien coincidit a l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona on es van convertir en deixebles d'Àngel Ferran.**

Podem mostrar una targeta formal d'invitació de l'exposició i els tres fulls de presentació dels artistes que ens ajudaran a reforçar el nom d'aquests i el nom del grup ADLAN. També podem veure dos cartells originals de Salvador Ortiga on els tres artistes quedaven identificats com un militar, una prostituta i un torero.

	Targeta formal d'invitació de l'exposició <i>Llegir-la amb ells.</i>
	Els tres fulls de presentació dels artistes <i>Llegir amb ells els tres noms posant accent en l'artista Jaume Sans. Reconèixer nom amb rostre dels tres artistes.</i>
	«Tres escultors que presenta ADLAN» (1935). Cartell original de Salvador Ortiga fet amb collage i fotomuntatge i amb intervencions específiques per a cada cartell que es va posar en circulació. Fundació Palau. Caldes d'Estrac. Número d'inventari 110. Aquest és el cartell original de l'exposició dels <i>Tres escultors que presenta ADLAN</i>. Just al costat podem veure un segon exemplar fet també per Salvador Ortiga. Observem, doncs, que no hi ha només un cartell d'aquesta exposició, ambdós són els originals i aquest fet té molt de valor ja que ens aporta molta més informació que no pas si observéssim una fotografia o reproducció com és el cas de la reproducció del cartell original fet també per Salvador Ortiga en l'exposició <i>Logicofobista</i>. Observeu les diferències entre uns i altres? Abans la realització i la publicació dels cartells era molt més manual i artesanal, actualment els cartells que veiem per el carrer no estan fets un per un artesanalment. Les tècniques han canviat, avui en dia s'utilitza l'ordinador i els programes de disseny. Posteriorment, s'imprimeixen en un gran número de còpies gràcies a la maquinària d'impremta. Gràcies a què aquests són els originals, tenim la gran sort de poder veure els diferents materials amb que s'han fet. Quins són aquests materials? I la mida original? Amb les tècniques actuals, un cartell el podem fer tan gran o petit com vulguem a diferència de l'original que no es pot modificar. Aquests dos cartells originals fets per a l'exposició <i>Tres escultors que presenta ADLAN</i> són idèntics? M'ajudeu a descobrir les petites diferències? En aquests cartells apareixen els tres escultors disfressats. De què? Sabeu identificar quin és quin gràcies a l'observació anterior dels tres fulls de presentació dels artistes? <i>Aquesta part ha de ser molt participativa i àgil.</i>

Finalment, en aquest àmbit, hi ha una fotografia de l'exposició, amb tres obres de Jaume Sans en primer terme i en el fons es poden reconèixer –per bé que una mica borrosos– els artistes Marinel·lo i Serra, i tres altres fotografies d'escultures de Jaume Sans desaparegudes que també es van exhibir en la mostra. Aquestes escultures ens poden servir molt per a reforçar el concepte de Surrealisme. En aquest apartat de la

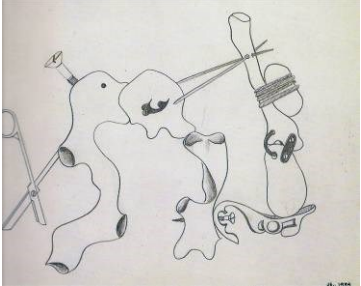
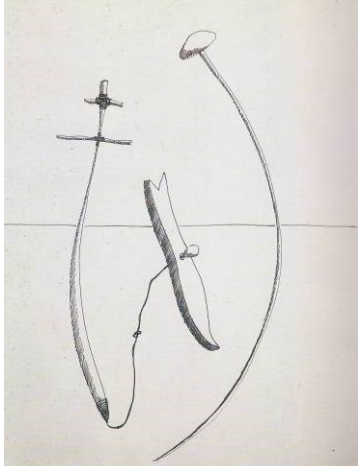
visita guiada s'ha de demanar molt la participació dels alumnes a l'hora de descriure les obres i les sensacions que els hi aporten. Seria enriquidor llegir els títols de les obres surrealistes ja que ajudarien a entendre un cop més la irrealitat, imaginació i joc dels disbarats sense sentit ni lògica que tenien els Surrealistes. No tan sols en les seves obres sinó també en els títols d'aquestes.

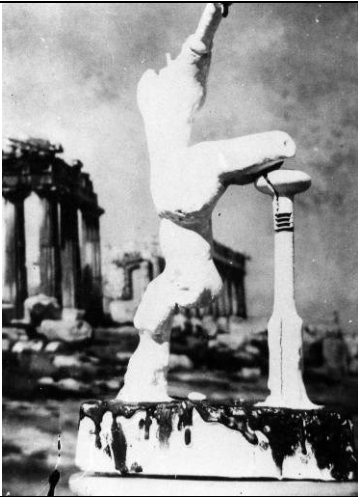
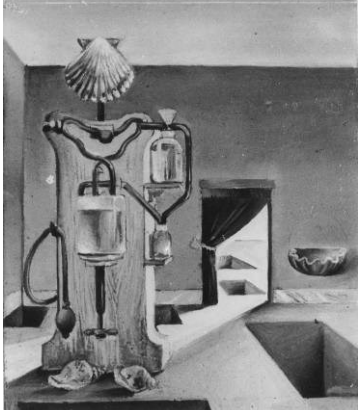
	Verge romànica (cap a 1934-1935). Escultura feta amb una cullera de fusta, una batedora de ferro i una peça de ceràmica. Fotografia de la peça desapareguda mostrada a l'exposició «Tres escultors que presenta ADLAN» Fixeu-vos en aquesta obra. Quins elements la formen? Són objectes existents? Objectes que trobem en la nostre realitat, per tant reals? Si... Quins? Una cullera de fusta, una batedora de ferro i una peça de ceràmica. Per a què serveixen aquests objectes? <i>Les respostes dels nens poden anar acompanyades d'una gestualitat, per exemple al dir la funció de la batedora podem fer veure que tots batem, o la funció de la cullera que tots remenem...</i> L'artista juga amb ells, canvia el sentit i l'ús d'aquests i els converteix amb una verge! Això és Surrealisme. Com hem explicat abans i hem vist en el seu autoretrat. Imaginació i somnis. Sembla el joc del disbarats! Obres d'objectes irreals fetes a partir d'objectes o formes reals on el sentit i la lògica d'aquests canvia i passa a ser un objecte irreal e il·lògic.
	Excremencialitat medianímica (cap a 1934-1935). Escultura feta amb ferro i guix policromat. Fotografia de la peça desapareguda mostrada a l'exposició «Tres escultors que presenta ADLAN» Observem aquesta obra i les seves formes. Què us imagineu? Què us expressa? Quines formes reconeixem? Si fem servir la imaginació podria ser una cara, o bé dos perfils d'un rostre mirant cap a direccions contràries, l'element del mig el nas... Obres que sorgeixen de la imaginació i de la unió i joc de diferents elements i formes.
	Atribut màgic (cap a 1934-1935). Escultura de fang cuit. Fotografia de la peça desapareguda mostrada a l'exposició «Tres escultors que presenta ADLAN» Què us imagineu? Què us expressa? Quines formes reconeixem?

(Grup Logicofobista i exposicions Surrealistes)

En aquest espai podem observar el quadre que Jaume Sans va presentar a l'exposició "Grup Logicofobista". La segona exposició important del grup d'artistes ADLAN i també diferents obres surrealistes de Jaume Sans.

En aquest apartat de la visita guiada s'ha de demanar molt la participació dels alumnes alhora de descriure les obres i les sensacions que els hi aporten. Seria enriquidor llegir els títols de les obres surrealistes ja que ajudarien a entendre un cop més la irrealitat, imaginació i joc dels disbarats sense sentit ni lògica que tenien els Surrealistes. No tan sols en les seves obres sinó també en els títols d'aquestes.

	Camagüey hidráulico en cuclillas (1935). Oli sobre tela. Museu Nacional d'Art de Catalunya. Número d'inventari 214270. Aquesta és una de les seves obres més reconeguda. Fixem-nos en aquest joc surrealista, sembla que entrem dins d'un somni on veurem elements, objectes reals en una realitat que no existeix...un disbarat! Identifiqueu alguns elements i/o objectes reals? Una sabata amb taló estesa en una corda, com si fos una peça de roba molla que pengem per a secar. Si posem més atenció en la mateixa sabata veurem que de la punta hi neixen unes herbes i la sola està deformada, allargada, foradada i hi ha un clau ben clavat. Parets i/o columnes marrons fosques que repetides una al costat de l'altre generen una paret, una arquitectura, que alhora està foradada com si d'un formatge es tractés... Fixem-nos en un petit personatge, figura i/o objecte que apareix en un dels forats de l'arquitectura d'aquesta obra. Tot seguit veurem els dibuixos preparatoris d'aquest i una fotografia de l'obra final.
	Dibuix preparatori de l'obra El benefactor trompeta (entre 1933 i 1935). Observem aquesta obra surrealista. Ens passa el mateix, sembla el joc dels disbarats, un somni. Objectes reals que es combinen i creen un objecte, forma, personatge irreal. Què hi veiem? Unes tisores, claus, rostres, agulles, fils, una mena de grapes...Sembla que tots aquests elements en ajudin a construir aquest personatges o forma irreal...
	Dibuix preparatori de l'obra El benefactor trompeta (entre 1933 i 1935). En aquesta obra observem com uns troncs o branquillons lligats entre ells per cordill o fil generen formes de creus. També reconeixem una pedra, i un element que ens podria recordar a una pinça d'estendre la roba. Tots ells conformen una forma i objecte totalment irreal e imaginari.

	El benefactor trompeta Aquest és un objecte, ésser, personatge que va ser creat per a ell fruit del seu imaginari. És el resultat final, abans hem pogut veure els dibuixos preparatoris. Quins elements i/o objectes veiem? Trompeta, un clau etc... Què us expressa?
	Reproducció fotogràfica de l'obra Pistolaca (1934). 6 x 5 cm. Tècnica mixta. Obra desapareguda. Una altra obra surrealista. Plena d'imaginació i d'una realitat onírica, món dels somnis i dels disbarats. Objectes reals que es transformen en objectes irreals e imaginaris com és el cas d'aquesta obra. Fixem-nos en aquesta màquina o objecte irreal fet a partir d'elements com una petxina, uns tubs que fan un circuit, uns cargols de mar, embuts, recipients plens d'aigua o d'un líquid transparent, un terra ple de forats rectangulars, una porta que s'obre mitjançant una cortina com si d'un escenari teatral es tractés, una pica en forma de petxina...

Després d'aquests anys de joventut tan bons i plens d'art passa un fet molt important que canvia la situació i la vida del nostre protagonista, de l'artista Jaume Sans, de tota la població i del país, la Guerra civil. Sabeu que és una Guerra Civil? Quan persones, o bàndols d'un mateix país lluiten entre si per tenir idees diferents. Doncs, la Guerra civil va afectar a tothom i també el món de l'art. Va ser una guerra terrible. Les guerres encara existeixen a l'actualitat. N'heu sentit a parlar? Per la televisió, a les notícies o bé al diaris en parlen... Com creieu que viuen les persones que estan en un país en guerra? En guerra les ciutats tenen tots els serveis com botigues, supermercats, llum, aigua, gas...? Es viu tranquil? Es celebren festes? Reflexionar sobre la duresa d'una guerra, entendre que en aquests context ja és complicat cobrir les necessitats bàsiques com veure, menjar, tenir un sostre, viure... i que l'art, les exposicions, anar al teatre i moltes d'altres activitats no són ni molt menys prioritàries. En la Guerra i postguerra es va passar molt gana, hi va haver racionaments, etc. Fins i tot, en Sans podia haver mort en ella i aquí s'acabaria l'exposició!

Un cop acabada la guerra civil en Jaume Sans va seguir pintant i dibuixant d'una manera diferent i molt menys que abans d'aquesta. També va començar a dedicar-se al disseny d'objectes i mobles, a l'arquitectura i al interiorisme. L'exposició també ens explica aquesta altra part de la seva vida, però nosaltres només visitarem fins aquí, la seva primera part més creativa i artística abans de la guerra, època Surrealista.

Podem seguir la visita i reforçar els conceptes explicats i treballats a partir de l'observació d'altres obres de l'exposició temporal que siguin adequades i ens ajudin amb l'activitat. En el cas, de que en algun moment ens falti alguna obra s'imprimirà amb color per tal de tenir-la en suport visual.

PARADA 3: Estona de joc. Reforçarem els conceptes de realisme, surrealisme, realitat, irrealitat, lògic i il·lògic gràcies a un joc d'observació i de reflexió. (10min)

Tot seguit, agafarem les jaquetes i motxilles i les baixarem a la sala taller, les deixarem sobre les cadires. Demanarem als alumnes que s'asseguin al terra davant l'educador/a, al fons de la sala taller tocant a la paret negra. Aquest/a s'asseurà en una cadira, a prop seu hi hauran dues capsas grans, la dels objectes irreals e il·lògics i l'altre la capsa dels objectes reals i lògics. Els hi explicarem que jugarem amb els objectes que coneixem i amb els que no, com si d'un somni o joc dels disbarats es tractés, tal i com ho feien els artistes surrealistes com Jaume Sans. El joc consistirà en treure un objecte irreal de la capsa, analitzar-lo. Quines formes té? Hi trobem algun sentit? Haurem d'esbrinar de quins objectes reals està fet, potser de varis objectes o d'un de sol, però repetit o col·locat de diferents maneres. L'educador/a anirà traient, un per un, els objectes de la capsa dels reals i lògics fins a trobar els adequats, els que han generat aquell objecte irreal e il·lògic, gràcies a les indicacions dels alumnes. Justificarem el perquè. Reflexionarem sobre com la imaginació ens pot dur a un món sense sentit, però també real. Un món on els objectes no tenen el mateix ús ni utilitat que coneixem. Un món inventat, un món imaginari, irreal, il·lògic, un món ple de disbarats, un món somiat. Aquest joc també ens servirà per a entendre millor la visió, el pensament i l'actitud dels artistes surrealistes, com ells veien i transformaven el món, amb una llibertat absoluta de creació.

PARADA 4: Observació del retrat de Jaume Sans subjectant una escultura seva. (5min)

Tot seguit, observarem aquesta imatge projectada a la paret. Observarem aquesta escultura seva fruit del joc i la imaginació amb els objectes i formes reals donant com a resultat un objecte irreal e il·lògic.

Aquesta escultura la situa davant del seu rostre, transformant-lo en un rostre imaginari. Un alter ego, el seu jo surrealista, un altre jo...

Què hi veieu?
Què us expressa?

Sembla que es transformi en un monstre, mig persona mig animal o en un dimoni fins i tot... Banyes, tres ulls, aquests són alguns dels elements que hi podem veure e interpretar.

Sempre les interpretacions són subjectives, lliures i individuals. Aquests apartat ha de ser participatiu.

PARADA 5: Explicació i realització del taller, els alumnes es convertiran en artistes Surrealistes i Logicofobistes com Jaume Sans. Els alumnes són convidats a realitzar una careta, fruit de la unió de diferents objectes reals i de la imaginació, que cobreixi el seu rostre i en generi un de nou, un rostre surrealista. (30min)

Es demanarà als alumnes que cadascun d'ells es converteixi en un artista surrealista, en un Jaume Sans i que creïn una careta, que transformin el seu rostre i que surti el seu jo surrealista, el seu altre jo! Aquesta careta serà feta a partir d'objectes reals. A cada taula hi haurà una capseta plena d'objectes reals, també hi hauran fulls cartolina gruixuda, ceres i retoladors de colors, llapis, llanes, papers de xarol de diferents colors, papers de seda de diferents colors, gomes i tisores. Hauran de triar els objectes que ells vulguin, siguin un, dos, tres... Situaran aquests objectes, de la manera que ells decideixin, sobre el full cartolina i amb llapis resseguiran la seva silueta i contorn fins on ells triïn, no cal que sigui una silueta tancada, de fet el treball plàstic serà més enriquidor si es barregen diferents siluetes d'objectes reals i les uneixen amb línies rectes o ondulades creant així una careta fruit del joc i la unió de diferents objectes reals. Finalment, serà decorada, pintada i retallada la silueta d'aquesta careta deixant un petit marge a la línia del contorn.

PARADA 6: Conclusió de l'activitat, recapitulació i comiat. Moment d'observació en grup de les diferents caires. (5min)

Els alumnes que vulguin mostraran als seus companys la seva careta, explicaran el perquè de les formes que han triat i en què es volien transformar. Els alumnes podran expressar què els hi transmet aquest nou jo surrealista del seu company de classe. Totes les caretes seran introduïdes dins d'una bossa que s'enduran a l'escola. Tot seguit, els alumnes ajudaran al educador/a a recollir l'espai, es posaran jaquetes i motxilles. Se'ls explicarà quines activitats gratuïtes poden fer als diferents centres del Museu de Mataró i també l'oferta escolar que els interressi. Finalment, acompanyem al grup a la sortida del museu i ens acomiadem.